

I. DISPOSICIONS GENERALS

1. PRESIDÈNCIA I CONSELLERIES DE LA GENERALITAT VALENCIANA

Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació

RESOLUCIÓ de 10 d'abril de 2003, del director general d'Innovació Agrària i Ramaderia, per la qual s'establixen les normes per a la producció integrada en vinya, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana.
[2003/4541]

La norma tècnica vigent fins al present a la Comunitat Valenciana sobre producció integrada en la vinya va ser establida per mitjà de Resolució de 14 de maig de 1999, del director general de Desenvolupament Tecnològic i Sanitat Vegetal.

Els avanços tècnics i les modificacions normatives sorgits des d'aquella data aconsellen actualitzar estes normes tècniques.

Atés que les noves normes tècniques complixen amb els requisits exigits en el Reial Decret 1201/2002, de 20 de novembre, pel qual es regula la producció integrada dels productors agrícoles, en especial les disposicions dels articles 3 a 8, així com amb els annexos, en la mesura que estableixen les exigències comunes o mínimes de la producció integrada.

Atés que les noves normes tècniques tenen caràcter autònom i que es manté la vigència del règim del logotip de garanties de la producció integrada dels productes agroalimentaris de la Comunitat Valenciana establert per mitjà del Decret 121/1995, del Govern Valencià, i l'Orde de 23 de maig de 1997, d'esta conselleria.

Segons l'article 2 de l'Orde de 23 de maig de 1997, de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació, sobre reglamentació de les produccions obtingudes per tècniques d'agricultura integrada i de les condicions d'autorització de les entitats de control i certificació, que desplega el Decret 121/1995, de 19 de juny, del Govern Valencià, resol:

Establir les normes i prohibicions que han de complir-se així com les recomanacions per al cultiu de vinya i l'elaboració de raïm, tant per a vinificació com per a raïm de taula, obtinguts sota la denominació de producció integrada, que a continuació s'especificuen:

PRÀCTICA: PREPARACIÓ DEL TERRENY

Norma estricta o prohibició

Cal eliminar les restes procedents de cultius anteriors.

Queda prohibida la desinfecció química del terreny.

En plantacions a terrenys que anteriorment havien tingut vinya haurà de deixar-se un període d'1 any sense cultivar vinya, període que serà almenys de 4 anys si s'han observat atacs de fongs del sòl, nematodes o altres paràsits del sòl, abans d'establir-ne una nova plantació.

Recomanació

En plantacions sobre terreny que anteriorment havia tingut vinya convindria en general deixar un període de 6 anys sense cultivar-ne, abans d'establir-ne una nova plantació.

En el període establert previ a la plantació serà aconsellable el cultiu d'algun cereal o lleguminosa.

Cal efectuar una aportació de matèria orgànica i adobament de fons segons dades obtingudes de l'anàlisi del sòl.

PRÀCTICA: PLANTACIÓ

Norma estricta o prohibició

En noves plantacions, el material vegetal utilitzat haurà de procedir de productors oficialment autoritzats, certificat i amb passaport fitosanitari.

I. DISPOSICIONES GENERALES

1. PRESIDENCIA Y CONSELLERIAS DE LA GENERALITAT VALENCIANA

Conselleria de Agricultura, Pesca y Alimentación

RESOLUCIÓN de 10 de abril de 2003, del director general de Innovación Agraria y Ganadería, por la que se establecen las normas para la producción integrada en vid, en el ámbito de la Comunidad Valenciana.
[2003/4541]

La norma técnica vigente hasta el presente en la Comunidad Valenciana sobre Producción Integrada en la vid fue establecida por Resolución de 14 de mayo de 1999 del director general de Desarrollo Tecnológico y Sanidad Vegetal.

Los avances técnicos y modificaciones normativas surgidos desde esa fecha aconsejan actualizar dichas normas técnicas.

Considerando que las nuevas normas técnicas cumplen con los requisitos exigidos en el Real Decreto 1201/2002 de 20 de noviembre por el que se regula la Producción Integrada de los productores agrícolas, en especial a lo dispuesto en los artículos 3 a 8, así como con los anexos, en la medida que establecen las exigencias comunes o mínimas de la Producción Integrada.

Considerando que las nuevas normas técnicas tienen carácter autnómico y que se mantiene la vigencia del régimen del logotipo de garantías de la Producción Integrada de los productos agroalimentarios de la Comunidad Valenciana establecido por el Decreto 121/1995 del Gobierno Valenciano y la Orden de 23 de mayo de 1997 de esta Conselleria.

Según el artículo 2 de la Orden de 23 de mayo de 1997 de la Conselleria de Agricultura, Pesca y Alimentación, sobre reglamentación de las producciones obtenidas por técnicas de agricultura integrada y de las condiciones de autorización de las entidades de control y certificación, que desarrolla el Decreto 121/1995, de 19 de junio, del Gobierno Valenciano, resuelvo:

Establecer las Normas y Prohibiciones que deben cumplirse así como las Recomendaciones para el cultivo de vid y elaboración de uva, tanto para vinificación como para uva de mesa, obtenidos bajo la denominación de producción integrada, que a continuación se especifican:

PRÁCTICA: PREPARACIÓN DEL TERRENO

Norma estricta o prohibición

Eliminar los restos procedentes de anteriores cultivos.

Queda prohibida la desinfección química del terreno.

En plantaciones en terrenos que anteriormente hayan tenido vid deberá dejarse un periodo de 1 año sin cultivar vid, periodo que será al menos de 4 años si se han observado ataques de hongos del suelo, nemátodos u otros parásitos del suelo, antes de establecer una nueva plantación de viñedo.

Recomendación

En plantaciones sobre terreno que anteriormente haya tenido vid convendría en general dejar un periodo de 6 años sin cultivar vid, antes de establecer una nueva plantación de este cultivo.

En el periodo establecido previo a la plantación será aconsejable el cultivo de algún cereal o leguminosa.

Efectuar una aportación de materia orgánica y abonado de fondo según datos obtenidos del análisis del suelo.

PRÁCTICA: PLANTACIÓN

Norma estricta o prohibición

En nuevas plantaciones el material vegetal utilizado deberá proceder de productores oficialmente autorizados, certificado y con pasaporte fitosanitario.

Totes les parcel·les que s'acullen al programa de producció integrada hauran de complir els requisits legals a l'efecte d'autorització de plantació de vinya.

La disposició de les files dels ceps serà aquella que minimitze l'erosió del terreny.

Està prohibit cultivar de peu directe. El patró emprat haurà d'adaptar-se a les condicions edàfiques i climàtiques de la parcel·la així com de la varietat utilitzada (consulteu l'annex I). Serà preceptiu realitzar una anàlisi del sòl i triar el patró més adequat tenint en compte el contingut en calcària activa, textura, resistència a la sequera, humitat, salinitat, etc. (consulteu l'annex I) i afinitat amb la varietat a establir.

Les varietats triades en vinyes de vinificació emparades per denominacions d'origen s'hauran d'ajustar a allò que s'ha reglamentat per a la denominació corresponent, de la mateixa manera que el raïm de taula embutxacat del Vinalopó.

En parcel·les ja establides en el moment de la seua incorporació a la producció integrada es realitzarà una avaluació de la incidència de virosi. La manifestació de símptomes d'estes malalties en més del 20% dels ceps exclourà la plantació de la producció integrada.

No es poden tindre altres cultius associats al de la vinya en parcel·les dins del Programa de Producció Integrada.

Queda prohibit posar més de 2.900 ceps/ha en raïm de vinificació, i 3.000 en raïm de taula.

En les plantacions realitzades amb posterioritat al 14 de maig de 1999, en què es van establir les normes per a producció integrada en vinya en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, la distància entre files no serà menor de 2,5 m i entre ceps d'1,25 m.

Recomanació

Nombre de ceps per ha (d'acord amb la pluviometria o disponibilitat hídrica de cada zona).

Raïm de vinificació:

En general	1.500-1.600
DO València	1.600-2.500
DO Utiel-Requena	1.600-2.500
DO Alacant	1.200-2.000
Raïm de taula	2.000-3.000

En raïm de taula, d'acord amb el suport utilitzat, la densitat de plantes per ha variarà de 1.200 a 3.000.

Quant a disposició:

Formes recolzades en marcs rectangulars:

Distància entre files: 2,5-3 m

Distància entre ceps: 1,25-2 m

L'orientació de les formacions emparades hauria de ser N-S o NW-SE sempre que siga possible.

La zona d'unió patró-empelt ha de quedar sobre la superfície del sòl.

PRÀCTICA: REG

Norma estricta o prohibició

En cas que es regue caldrà utilitzar tècniques de reg que garantisquen una major eficiència en l'ús de l'aigua i l'optimització dels recursos hidràulics.

En vinya de vinificació no s'hauran d'efectuar regs a partir del verol. En qualsevol cas, s'haurà de tindre en compte allò que preveuen els reglaments de les denominacions d'origen, si procedix.

Recomanació

No s'han d'utilitzar aigües de reg amb una conductivitat elèctrica que a 25°C supere 1,5 dS/m o el contingut de clorur siga superior a 500 mg/l. S'aconseja la realització d'una anàlisi d'aigua, almenys, cada 2 anys.

El volum màxim anual utilitzat en reg no haurà de superar en raïm de taula 5.000 m³/ha i any en reg localitzat i 6.000 m³/ha i any en reg a manta, i en raïm de vi 1.500 i 1.700 m³/ha i any, respectivament

Todas las parcelas que se acojan al programa de producción integrada, deberán cumplir los requisitos legales a efectos de autorización de plantación de vid.

La disposición de las filas de las cepas será aquella que minimice la erosión del terreno.

Está prohibido cultivar de pie directo. El patrón empleado deberá adaptarse a las condiciones edáficas y climáticas de la parcela así como de la variedad empleada (consultar anexo I). Será preceptivo realizar un análisis del suelo y elegir el patrón más adecuado teniendo en cuenta el contenido en caliza activa, textura, resistencia a la sequía, humedad, salinidad, etc. (consultar anejo I) y afinidad con la variedad a establecer.

Las variedades elegidas en viñedos de vinificación amparados por Denominaciones de Origen deberán atenerse a lo reglamentado para la Denominación correspondiente, al igual que la "Uva de Mesa embolsada del Vinalopó".

En parcelas ya establecidas en el momento de su incorporación a la Producción Integrada se realizará una evaluación de la incidencia de virosis. La manifestación de síntomas de estas enfermedades en más del 20% de las cepas, excluirá la plantación de la Producción Integrada.

No se pueden tener otros cultivos asociados al de la vid en parcelas dentro del Programa de Producción Integrada.

Queda prohibido poner más de 2.900 cepas/Ha en uva de vinificación y 3.000 en uva de mesa.

En las plantaciones realizadas con posterioridad al 14 de Mayo de 1999, en que se establecieron las normas para producción integrada en vid en el ámbito de la Comunidad Valenciana, la distancia entre filas no será menor de 2.5 m y entre cepas de 1.25 m

Recomendación

Nº de cepas por Ha (en función de la pluviometría o disponibilidad hídrica de cada zona).

Uva de vinificación:

En general	1.500-1.600
D.O. Valencia	1.600-2.500
D.O. Utiel-Requena	1.600-2.500
D.O. Alicante	1.200-2.000
Uva de mesa	2.000-3.000

En uva de mesa, en función del apoyo utilizado, la densidad de plantas por Ha variará desde 1.200 a 3.000.

En cuanto a disposición:

Formas apoyadas en marcos rectangulars:

Distancia entre filas: 2.5 - 3 m

Distancia entre cepas: 1.25 - 2 m

La orientación de las formaciones en espaldera debería ser N-S o NW-SE siempre que sea posible.

La zona de unión patrón-injerto debe quedar sobre la superficie del suelo.

PRÁCTICA: RIEGO

Norma estricta o prohibición

En caso de que se regue deberán utilizarse técnicas de riego que garanticen una mayor eficiencia en el uso del agua y la optimización de los recursos hidràulicos.

En viñedo de vinificación no se deberán efectuar riegos a partir del envero. En cualquier caso, se deberá tener en cuenta lo previsto en los reglamentos de las denominaciones de origen, si procede.

Recomendación

No utilizar aguas de riego cuya conductividad eléctrica a 25°C supere 1,5 dS/m o el contenido de cloruro sea superior a 500 mg/l. Se aconseja la realización de un análisis de agua, al menos, cada 2 años.

El volumen máximo anual utilizado en riego no deberá superar en uva de mesa 5.000 m³/ha y año en riego localizado y 6.000 m³/ha y año en riego a manta, y en uva de vino 1.500 y 1.700 m³/ha y año, respectivamente

En reg localitzat:

– Excepte en el cas que es tracte d'instal·lacions per a reg de suport, el coeficient d'uniformitat del sector de reg (eficiència d'aplicació) haurà de ser, com a mínim, del 85%.

– Per determinar la dosi de reg, es recomana utilitzar les dades d'evapotranspiració de referència (ET₀) de l'estació, del Sistema d'Informació Agroclimàtica per al Regadiu a la Comunitat Valenciana, més pròxima a l'explotació i tindre en compte l'aportació d'aigua per la pluja. La dotació d'aigua a aportar, en un període determinat, es calcularà com s'indica en l'annex.

– Es recomana utilitzar l'aplicació informàtica del Programa d'Assessorament per a Reg Localitzat del Servei de Tecnologia del Reg.

PRÀCTICA: FERTILITZACIÓ**Norma estricta o prohibició**

Es realitzaran anàlisis de sòl com a mínim cada 5 anys i sempre el primer any d'incorporació al programa de producció integrada, per conèixer les característiques i la composició en nutrients del sòl.

Es realitzaran anàlisis foliars, almenys una cada tres anys. En el cas particular del raïm de taula, les anàlisis foliars, caldrà realitzar-ne una a l'any quan s'aplica reg localitzat i una cada dos anys quan s'aplica reg a manta.

El programa d'adobament es confeccionarà d'acord amb els resultats de les anàlisis abans esmentades, tenint també en compte uns altres factors com la composició de l'aigua de reg, la varietat, els rendiments, l'edat de la plantació, la qualitat del fruit, el comportament vegetatiu de la plantació, el sistema de maneig i el tipus de sòl.

Les quantitats de macronutrients (N-P-K) per ha i any no podran superar les assenyalades com a límit en l'annex III.

L'adobament nitrogenat ha de fragmentar-se en tres aportacions anuals.

Cal descomptar el N aportat procedent de la matèria orgànica o de l'aigua de reg.

Els micronutrients, en cas que s'aporten, es duran a terme fonamentalment per via radicular. Es minimitzarà en la mesura que es puga les aplicacions foliars, les quals tindran sempre una base justificada.

Els adobs orgànics i minerals han de presentar un baix contingut en metalls pesants i altres productes tòxics, que han de correspondre a les exigències de les recomanacions oficials.

Recomanació

La quantitat total d'adobament N es fragmentarà al màxim possible des del final de l'estat fenològic (02) fins a l'inici del verol (81).

Els nivells d'elements nutritius en fulles, en el període de qualitat a verol, no han d'estar en nivells de carencia o d'excés (vegeu l'ANNEX IV).

Cal aportar almenys un 20% de les necessitats nitrogenades en forma de nitrogen orgànic, procedent de compost organomineral o de fems ben fets i amb garantí d'estar exempts d'agents patògens, en el cas en què se aplique a manta.

PRÀCTICA: FITOREGULADORS**Norma estricta o prohibició**

Queda prohibit l'ús de fitoreguladors i semblants. S'exclouen d'esta prohibició aquelles varietats en què en resulte imprescindible l'ús, com ara el tractament amb àcid gibberèl·lic en varietats apirenes, o casos semblants, i sempre sota control tècnic.

Recomanació

L'adopció de faenes culturals que afavorisquen la qualitat de la producció, com ara la poda en verd, l'aclarida de xanglots, etc.

En riego localizado:

– Salvo en caso de que se trate de instalaciones para riego de apoyo, el coeficiente de uniformidad del sector de riego (eficiencia de aplicación) deberá ser, como mínimo, del 85%.

– Para determinar la dosis de riego, se recomienda utilizar los datos de evapotranspiración de referencia (ET₀) de la estación, del Sistema de Información Agroclimática para el Regadío en la Comunidad Valenciana, más próxima a la explotación y tener en cuenta el aporte de agua por la lluvia. La dotación de agua a aportar, en un período determinado, se calculará tal como se indica en el anexo.

– Se recomienda utilizar la aplicación informática del Programa de Asesoramiento para Riego Localizado del Servicio de Tecnología del Riego.

PRÁCTICA: FERTILIZACIÓN**Norma estricta o prohibición**

Se realizarán análisis de suelo como mínimo cada 5 años y siempre el primer año de incorporación al programa de producción integrada, para conocer las características y composición en nutrientes del suelo.

Se realizarán análisis foliares al menos uno cada tres años. En el caso particular de la uva de mesa, los análisis foliares deberán realizarse uno al año cuando se aplica riego localizado y uno cada dos años cuando se aplica riego a manta.

El programa de abonado se confeccionará en base a los resultados de los análisis antes citados, teniendo también en cuenta otros factores como: composición del agua de riego, variedad, rendimientos, edad de la plantación, calidad del fruto, comportamiento vegetativo de la plantación, sistema de manejo y tipo de suelo.

Las cantidades de macronutrientes (N-P-K) por Ha. y año no podrán superar las señaladas como límite en el anexo III.

El abonado nitrogenado debe fragmentarse en tres aportaciones anuales.

Descontar el N aportado procedente de la materia orgánica o del agua de riego.

Los micronutrientes, en caso de su aportación, se llevarán a cabo fundamentalmente por vía radicular. Se minimizará en lo posible las aplicaciones foliares, que tendrán siempre una base justificada.

Los abonos orgánicos y minerales deben presentar un bajo contenido en metales pesados y otros productos tóxicos, que deben corresponder a las exigencias de las recomendaciones oficiales.

Recomendación

La cantidad total de abonado N se fragmentará al máximo posible desde el final del estado fenológico (02) hasta el inicio del envero (81).

Los niveles de elementos nutritivos en hojas, en el periodo de Cuajado a Envero, no deben estar en niveles de carencia o de exceso (ver ANEXO IV).

Aportar por lo menos un 20% de las necesidades nitrogenadas en forma de nitrógeno orgánico, procedente de compost organomineral o de estiércoles bien hechos y con garantías de estar exentos de agentes patógenos, en el caso en que se aplique a manta.

PRÁCTICA: FITORREGULADORES**Norma estricta o prohibición**

Queda prohibido el uso de fitoreguladores y similares. Se excluyen de esta prohibición aquellas variedades en que resulte imprescindible su uso como el tratamiento con ácido gibberélico en variedades apirenas, o casos parecidos, y siempre bajo control técnico.

Recomendación

La adopción de labores culturales que favorezcan la calidad de la producción, como poda en verde, aclarado de racimos, etc.

L'anellatge pot utilitzar-se per augmentar la grandària de baies en varietats apirenes.

PRÀCTICA: PODA

Norma estricta o prohibició

Les podes s'efectuaran anualment (en verd i en sec), ja que és fonamental per al cultiu de la vinya, perquè servix per millorar la qualitat, evitar la producció anyívola, millorar l'eficàcia i reduir el consum de productes fitosanitaris i facilitar la recol·lecció dels fruits.

Recomanació

La poda es durà a terme amb un plantejament tècnic, tenint en compte els principis fonamentals que regix esta pràctica, per maximitzar-ne l'eficàcia i la rendibilitat adaptant-se a les exigències de cada varietat, al seu índex de fertilitat i altres factors agronòmics.

S'aconsella triturar i incorporar al terreny les restes de poda. En cas que manifesten símptomes d'atac de plagues o malalties, es retiraran del camp i es cremaran immediatament.

La poda es realitzarà en temps sec.

PRÀCTICA: MANEIG DEL SÒL I CONTROL DE MALES HERBES

Norma estricta o prohibició

Es preferiran les faenes mecàniques als mitjans químics.

En les faenes mecàniques no s'han d'utilitzar estris que destruisquen l'estructura mecànica del sòl i propicien la formació de sòls de llaurada.

Es realitzarà la mínima llaurada necessària i adaptant mesures per a la conservació del sòl.

La utilització d'herbicides, normalment haurà de restringir-se als usos següents:

- Vinyes emparrades o en reg per goteig, en aplicacions localitzades en bandes de 60-70 cm.

- Vinyes amb rodals de males herbes de tipus perenne.

No hauran d'utilitzar-se herbicides hormonals. Els herbicides residuals no hauran d'aplicar-se més d'una vegada a l'any, excepte en el cas que se'n fraccione la dosi autoritzada.

L'elecció del producte a utilitzar dependrà del tipus de mala herba a controlar i del seu estat de desenrotllament. Només es permeten els herbicides assenyalats en l'annex V i en les condicions d'ús allí especificades.

En aquelles plantacions que disposen de coberta vegetal durant els mesos de tardor-hivern, s'haurà de mantindre durant este període i suprimir-la al final de l'hivern.

Recomanacions

No és necessària la llaurada d'estiu en els secans, per afavorir l'evaporació de l'aigua del sòl i trencar moltes sarments. No obstant això, si s'ha d'efectuar cal limitar-lo a carrers alterns.

No és recomanable la llaurada profunda en plantacions adultes, a fi de preservar les arrels superficials.

És recomanable una llaurada superficial a la primavera, quan el sòl esta en saó, perquè permet descompactar i millorar la infiltració, a més d'eliminar les males herbes emergides.

Recomanacions especials per a algunes vinyes

En vinyes amb excessiu pendent

- Sembrada de gramínies en faixes situades perpendicularment al pendent, per a detindre vessament i erosió.

En vinyes a zones humides o entollades

- Cobertura vegetal i sega d'entrelínies. D'esta forma es protegeix el sòl de l'erosió i s'afavorix la infiltració. A més, la cobertura vegetal servix per controlar d'alguna manera la vegetació excessiva de la vinya; però cal segar periòdicament.

El anillado puede utilizarse para incrementar el tamaño de bayas en variedades apirenas.

PRÁCTICA: PODA

Norma estricta o prohibición

Las podas se efectuarán anualmente (en verde y en seco), ya que es fundamental para el cultivo de la vid, pues sirve para mejorar la calidad, evitar la vejería, mejorar la eficacia y reducir el consumo de productos fitosanitarios y facilitar la recolección de los frutos.

Recomendación

La poda se llevará a cabo con un planteamiento técnico, teniendo en cuenta los principios fundamentales que rige dicha práctica, para maximizar su eficacia y rentabilidad, adaptándose a las exigencias de cada variedad, a su índice de fertilidad y otros factores agronómicos.

Los restos de poda se aconseja triturarlos e incorporarlos al terreno. En caso de que manifesten síntomas de ataque de plagas o enfermedades, se retirarán del campo y se quemarán inmediatamente.

La poda se realizará en tiempo seco.

PRÁCTICA: MANEJO DEL SUELO Y CONTROL DE MALAS HIERBAS

Norma estricta o prohibición

Se preferirán las labores mecánicas a los medios químicos.

En las labores mecánicas no deben utilizarse aperos que destruyan la estructura mecánica del suelo y propicien la formación de suelos de labor.

Se realizará el mínimo laboreo necesario y adaptando medidas para la conservación del suelo.

La utilización de herbicidas, normalmente deberá restringirse a los usos siguientes:

- Viñas en espaldera o en riego por goteo, en aplicaciones localizadas en bandes de 60-70 cm.

- Viñas con rodals de malas hierbas de tipo perenne.

No deberán utilizarse herbicidas hormonales. Los herbicidas residuales no deberán aplicarse más de una vez al año, salvo en el caso de que se fraccione la dosis autorizada.

La elección del producto a utilizar dependerá del tipo de mala hierba a controlar, y de su estado de desarrollo. Solo se permiten los herbicidas señalados en el anexo V y en las condiciones de uso allí especificadas.

En aquellas plantaciones que dispongan de cubierta vegetal durante los meses de otoño-invierno, se deberá mantener durante tal periodo, suprimiendola al final del invierno.

Recomendaciones

No es necesario el laboreo de verano en los secanos, por favorecer la evaporación del agua del suelo y romper muchos sarmientos. No obstante, si se ha de efectuar limitarlo a calles alternas.

No es recomendable el laboreo profundo en plantaciones adultas, con el fin de preservar las raíces superficiales.

Es recomendable un laboreo superficial en primavera, cuando el suelo esta en tempero, pues permite descompactar y mejorar la infiltración, además de eliminar las malezas emergidas.

Recomendaciones especiales para algunos viñedos.

En viñedos con excesiva pendiente

- Siembra de gramíneas en fajas situadas perpendicularmente a la pendiente, para detener escorrentía y erosión.

En viñedos en zonas húmedas o encharcadas.

- Cobertura vegetal y siega de entrelíneas. De esta forma se protege el suelo de la erosión y se favorece la infiltración. Además la cobertura vegetal, sirve para en cierto modo controlar la vegetación excesiva de la vid; pero segar periódicamente.

En vinyes joves

- Pot interessar un encoixinament de plàstic negre, que se situa en línia, davall dels ceps; d'esta manera es permet el control de males herbes, disminueix l'evaporació i es conserva bastant bé l'estructura del sòl.

PRÀCTICA: PLAGUES I MALALTIES

Norma estricta o prohibició

Serà obligatori realitzar el seguiment del cicle biològic de les plagues i malalties i l'avaluació del risc tal com s'indica en l'annex VI.

En el control de plagues i malalties, s'anteposaran els mètodes biològics, biotècnics, culturals, físics i genètics als mètodes químics.

El tractament químic haurà de respondre a una situació d'estimació poblacional de la plaga o malaltia justificada, i com a única alternativa per al control del problema fitosanitari present. Amb esta finalitat, es consideraran els llistats recomanats en l'annex VI. En el cas de malalties s'aplicaran els criteris d'intervenció indicats en este annex.

El nivell de població de plaga previ a la realització de cada tractament haurà d'anotar-se en el llibre d'explotació.

Les matèries actives a utilitzar, reflectides en l'annex VI, han sigut seleccionades d'acord amb criteris de toxicitat, efecte sobre la fauna auxiliar, impacte ambiental, eficàcia i residus. S'indiquen amb R els productes recomanats i amb T els tolerats. Es respectarà especialment els àcars fitoseïds, i els insectes crisòpids, coccinèl·lids i calcídids.

Queda prohibit l'ús de formulacions classificades com a "tòxiques", així com la utilització de matèries actives no especificades en l'annex VI.

Es prohibeixen els tractaments periòdics i sistemàtics sense justificació tècnica.

S'efectuaran anàlisis, per mostatge, per comprovar que el contingut en residus en el producte final siga inferior al límit màxim legalment establert per a cada matèria activa.

Recomanació

Es tindrà una atenció especial a aplicar les mesures indirectes de protecció del cultiu, com ara l'elecció de varietats o clons existents, elecció adequada dels sistemes de plantació i conducció de la vinya, evitar l'excés del nitrogen, maneig de la vegetació per afavorir l'aireig i el manteniment a l'hivern de la coberta vegetal.

Amb caràcter general, es recomana la disminució en la mesura que es puga de l'àrea tractada així com l'alternança de matèries actives amb diferent tipus d'activitat sobre el problema a controlar.

Es procurarà utilitzar els plaguicides en tals condicions que, en el producte final, el contingut en residus no supere el 50% del LMR legalment establert.

PRÀCTICA: MAQUINÀRIA D' APLICACIÓ

Norma estricta o prohibició

La maquinària utilitzada en l'aplicació de productes fitosanitaris, herbicides, adobaments foliars, etc., haurà de trobar-se en l'estat adequat de funcionament, la qual cosa permetrà elevar l'eficàcia de la seua utilització i, per tant, disminuirà els efectes contaminants que provoquen les pèrdues incontrolades, amb un estalvi econòmic sensible.

La maquinària de pulverització en ús haurà de sotmetre's a una revisió cada tres anys. Només en el cas que l'equip siga declarat apte, podrà continuar emprant-se per als tractaments de lluita integrada, per als efectes de la qual serà degudament identificat.

Quan s'utilitzen pulveritzadors hidràulics amb disparadors d'acció manual, estos hauran de ser regulables en cabal i angle de cono d'eixida.

El responsable dels tractaments haurà d'estar en possessió del carnet de manipulador de plaguicides d'ús fitosanitari.

En viñedos jóvenes

- Puede interesar un acolchado de plástico negro, que se sitúa en línea, bajo las cepas; de esta forma se permite el control de malas hierbas, disminuye la evaporación, conservando bastante bien la estructura del suelo.

PRÁCTICA: PLAGAS Y ENFERMEDADES

Norma estricta o prohibición

Será obligatorio realizar el seguimiento del ciclo biológico de las plagas y enfermedades y la evaluación del riesgo tal como se indica en el anexo VI.

En el control de plagas y enfermedades, se antepondrán los métodos biológicos, biotécnicos, culturales, físicos y genéticos a los métodos químicos.

El tratamiento químico deberá responder a una situación de estimación poblacional de la plaga o enfermedad justificada, y como única alternativa para el control del problema fitosanitario presente. A tal fin, se considerarán los umbrales recomendados en el anexo VI. En el caso de enfermedades se aplicaran los criterios de intervención indicados en dicho anexo.

El nivel de población de plaga previo a la realización de cada tratamiento deberá anotarse en el libro de explotación.

Las materias activas a utilizar, reflejadas en el anexo VI, han sido seleccionadas en base a criterios de toxicidad, efecto sobre la fauna auxiliar, impacto ambiental, eficacia y residuos. Se indican con R los productos, recomendados y con T los tolerados. Se respetará especialmente los acaros fitoseidos, y los insectos crisopidos, coccinélidos y calcídidos.

Queda prohibido el uso de formulaciones clasificadas como "tóxicas", así como la utilización de materias activas no especificadas en el anexo VI.

Se prohíben los tratamientos periódicos y sistemáticos sin justificación técnica.

Se efectuarán análisis, por muestreo, para comprobar que el contenido en residuos, en el producto final sea inferior al límite máximo legalmente establecido para cada materia activa.

Recomendación

Especial cuidado se tendrá en aplicar las medidas indirectas de protección del cultivo, como la elección de variedades o clones existentes, elección adecuada de los sistemas de plantación y conducción del viñedo, evitar el exceso del nitrógeno, manejo de la vegetación para favorecer la aireación y mantenimiento en invierno de la cubierta vegetal.

Con carácter general, se recomienda la disminución en lo posible, del área tratada así como la alternancia de materias activas con diferente tipo de actividad sobre el problema a controlar.

Se procurará utilizar los plaguicidas en condiciones tales que, en el producto final, el contenido en residuos no supere el 50% del LMR legalmente establecido.

PRÁCTICA: MAQUINARIA DE APLICACIÓN

Norma estricta o prohibición

La maquinaria utilizada en la aplicación de productos fitosanitarios, herbicidas, abonados foliares, etc., deberá encontrarse en el adecuado estado de funcionamiento, lo que permitirá elevar la eficacia de su utilización, y por tanto disminuirá los efectos contaminantes que provocan las pérdidas incontroladas, con un sensible ahorro económico.

La maquinaria de pulverización en uso deberá someterse a una revisión cada tres años. Sólo en el caso de que el equipo sea declarado apto, podrá seguir empleándose para los tratamientos de lucha integrada, para cuyos efectos será debidamente identificado.

Cuando se utilicen pulverizadores hidràulicos con disparadores de acción manual, éstos deberán ser regulables en caudal y ángulo de cono de salida.

El responsable de los tratamientos deberá estar en posesión del carnet de manipulador de plaguicidas de uso fitosanitario.

No hauran d'efectuar-se tractaments en polvorització quan la velocitat del vent supere els 25 km/h, ni en empolvorament quan supere els 15 km/h.

PRÀCTICA: RECOL·LECCIÓ

Norma estricta o prohibició

Els fruits hauran de recol·lectar-se en un estat de maduresa que permeta aconseguir les exigències de qualitat comercial en raïm de taula. En raïm de vinificació acollit a denominació d'origen es respectaran les dates i condicions de recol·lecció estipulades en els reglaments corresponents.

Les condicions de collita de la fruita seran les adequades per disminuir els danys sobre ella.

No es realitzarà recol·lecció de fruit mullat.

No s'admetran amb índexs de podridura superiors a un 10%, encara que en circumstàncies excepcionals per a raïm de vinificació es podria tolerar fins al 20%.

Està prohibit el transport de raïm en contenidors metàl·lics, no protegits amb pintures o lones de qualitat alimentària, llevat que siguin d'acer inoxidable.

Es duran a terme mostres durant el període de recol·lecció per analitzar la possible presència de residus, així com els paràmetres de qualitat intrínseca i extrínseca exigits per les normes establides per a la producció integrada.

En cas de verema mecànica, en raïm de vinificació, el temps màxim transcorregut entre l'execució de la verema i la descàrrega en celler serà de 4 hores en varietats negres i de 3 hores en varietats blanques. Al final de cada jornada de treball, la màquina veremadora haurà de llavar-se escrupolosament.

Si la recol·lecció és manual (raïm de vinificació), el temps màxim transcorregut serà de 8 hores per a varietats negres i de 6 hores per a varietats blanques.

Recomanació

Es recomana iniciar la verema en raïm de vinificació quan s'aconsegueixca esta maduresa fisiològica:

DO Alto Turia	10-12° alcohol·lics
DO Valentino	11-13° "
DO Clariano	11-13° "
Utiel-Requena	10,5-12,5° "
DO Alacant	11-13° "

En casos especials per a vins jòvens, fins a 1,5° alcohol·lics menors que la maduresa fisiològica que siga en tot cas superior a 10,5° (excepte Alto Turia, 10°).

En dies calorosos, si s'utilitza verema mecànica, s'aconsella realitzar-la només a la nit, per aprofitar les temperatures més baixes.

En qualsevol cas (recol·lecció mecànica o manual), s'aconsella que el raïm per a vinificació arribe sencer al celler.

PRÀCTICA: TRACTAMENT POSTRECOL·LECCIÓ I CONSERVACIÓ (RAÏM DE TAULA)

Norma estricta o prohibició

Per a la conservació de les varietats susceptibles d'això, s'utilitzarà preferentment el fred, en les condicions adequades per a cada varietat.

Es prohibeix la realització de tractaments fitosanitaris postrecol·lecció en fruits excepte la utilització de generadors de sulfuros, respectant sempre els límits màxims, autoritzats per la llei.

Queda prohibit l'ús de productes cosmètics.

PRÀCTICA: ELABORACIÓ DE VI I ALTRES PRODUCTES PROCEDENTS DE RAÏM

Norma estricta o prohibició

La utilització d'anhidrid sulfurós no ha de sobrepassar, al final de la fermentació, els 225 mg/l (blancs i rosats) o els 175 mg/l

No deberán efectuarse tratamientos en pulverización cuando la velocidad del viento supere los 25 km/h, ni en espolvoreo cuando supere los 15 km/h.

PRÀCTICA: RECOLECCIÓN

Norma estricta o prohibició

Los frutos deberán recolectarse en un estado de madurez que permita alcanzar las exigencias de calidad comercial en uva de mesa. En uva de vinificación acogida a Denominación de Origen, se respetarán las fechas y condiciones de recolección estipuladas en los correspondientes reglamentos.

Las condiciones de cosecha de la fruta serán las adecuadas para disminuir los daños sobre la misma.

No se realizará recolección de fruto mojado.

No se admitirán con índices de podredumbre superiores a un 10%, aunque en circunstancias excepcionales para uva de vinificación se podría tolerar hasta el 20%.

Está prohibido el transporte de uvas en contenedores metálicos, no protegidos con pinturas o lonas de calidad alimentaria, salvo que sean de acero inoxidable.

Se llevarán a cabo muestreos durante el periodo de recolección para analizar la posible presencia de residuos, así como los parámetros de calidad intrínseca y extrínseca exigidos por las normas establecidas para la producción integrada.

En caso de vendimia mecánica, en uva de vinificación, el tiempo máximo transcurrido entre la ejecución de la vendimia y la descarga en bodega será de 4 horas en variedades tintas y de 3 horas en variedades blancas. Al final de cada jornada de trabajo, la máquina vendimiadora deberá lavarse escrupolosamente.

Si la recolección es manual (uva de vinificación) el tiempo máximo transcurrido será de 8 horas para variedades tintas y de 6 horas para variedades blancas.

Recomendación

Se recomienda iniciar la vendimia en uva de vinificación cuando se alcance esta madurez fisiològica:

D.O. Alto Turia	10-12° alcohol·lics
D.O. Valentino	11-13° "
D.O. Clariano	11-13° "
Utiel-Requena	10,5-12,5° "
D.O. Alicante	11-13° "

En casos especiales para vinos jòvens, hasta 1,5° alcohol·lics menors que la maduresa fisiològica, siendo en todo caso superior a 10,5° (excepto Alto Turia, 10°).

En días calorosos, si se utiliza vendimia mecánica, se aconseja realizarla solo por la noche, para aprovechar las temperaturas más bajas.

En cualquier caso (recolección mecánica o manual), se aconseja que las uvas para vinificación lleguen enteras a la bodega.

PRÀCTICA: TRATAMIENTO POSTRECOLECCIÓN Y CONSERVACIÓN (UVA DE MESA)

Norma estricta o prohibició

Para la conservación de las variedades susceptibles de ello, se utilizará preferentemente el frío, en las condiciones adecuadas para cada variedad.

Se prohíbe la realización de tratamientos fitosanitarios postrecolección en frutos salvo la utilización de generadores de sulfuros, respetando siempre los límites máximos, autorizados por la ley.

Queda prohibido el uso de productos cosméticos.

PRÀCTICA: ELABORACIÓN DE VINO Y OTROS PRODUCTOS PROCEDENTES DE UVA

Norma estricta o prohibició

La utilización de anhídrido sulfuroso no debe sobrepassar, al final de la fermentación los 225 mg/l (blancos y rosados) o los 175

(negres i clarets), ni en estat lliure els 50 i 30 mg/l en estos tipus de vins respectivament; caldrà respectar en tot cas la legislació vigent.

Recomanació

Es preveu com a preferent la utilització del fred com a regulador de la fermentació.

PRÀCTICA: PROTECCIÓ DE L'ENTORN

Norma estricta o prohibició

Es prendran les mesures oportunes per protegir la flora i fauna de les àrees pròximes a la plantació. Les precaucions que s'adopten en este sentit, d'acord amb cada situació concreta, hauran de figurar en el llibre de l'explotació.

Es prohibeix l'abocament de productes agroquímics sobrants i dels líquids procedents de la neteja de la maquinària emprada en els tractaments a les aigües de canals, séquies, rius, pous, etc.

Els embolcalls, envasos i recipients de productes d'ús agrícola no hauran d'abandonar-se en la parcel·la ni en els seus voltants, sinó que s'arreglaran i s'eliminaran a través de les vies establides per a l'abocament de residus.

PRÀCTICA: LLIBRE D'EXPLOTACIÓ

Norma estricta o prohibició

Els agricultors que s'incorporen a la producció integrada hauran de proveir-se del llibre d'explotació, segons el model aprovat per la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

En este llibre s'anotaran amb detall suficient totes les faenes i incidències del cultiu, en les dates en què s'han realitzat o produït.

La seua posada al dia s'haurà d'efectuar almenys setmanalment.

L'agricultor o el tècnic responsable de l'explotació en règim de producció integrada es responsabilitzarà, amb la seua firma, de la veracitat de les operacions registrades en el llibre.

Este llibre estarà sempre disponible per a la inspecció per l'Entitat de Certificació i Control (ECC) de la Producció Integrada corresponent, o pels servicis oficials. A l'efecte, podrà reclamar-se en qualsevol moment i sense avís previ.

Amb el llibre d'explotació caldrà adjuntar la documentació que acredite les pràctiques de cultiu (factures, etc.), com també els resultats de les anàlisis exigides. La ECC i l'administració tindran accés lliure a les parcel·les de producció integrada per efectuar les comprovacions oportunes.

València, 10 d'abril de 2003.- El director general d'Innovació Agrària i Ramaderia: Eduardo Primo Milló.

mg/l (tintos y claretes), ni en estado libre los 50 y 30 mg/l en estos tipos de vinos respectivamente, debiendo respetarse en todo caso la legislación vigente.

Recomendación

Se contempla como preferente la utilización del frío como regulador de la fermentación.

PRÁCTICA: PROTECCIÓN DEL ENTORNO

Norma estricta o prohibición

Se tomarán las medidas oportunas para proteger la flora y fauna de las áreas próximas a la plantación. Las precauciones que se adopten en este sentido, en función de cada situación concreta deberán figurar en el libro de la explotación.

Se prohíbe el vertido de productos agroquímicos sobrantes y de los líquidos procedentes de la limpieza de la maquinaria empleada en los tratamientos, a las aguas de canales, acequias, ríos, pozos, etc...

Los envoltorios, envases y recipientes de productos de uso agrícola no deberán abandonarse en la parcela ni en sus inmediaciones, sino que se recogerán y eliminarán a través de los cauces establecidos para el vertido de residuos.

PRÁCTICA: LIBRO DE EXPLOTACIÓN

Norma estricta o prohibición

Los agricultores que se incorporen a la Producción Integrada, deberán proveerse del libro de explotación, según el modelo aprobado por la Conselleria de Agricultura, Pesca y Alimentación.

En este libro se anotarán con suficiente detalle todas las labores e incidencias del cultivo, en las fechas en que se han realizado o producido.

Su puesta al día deberá efectuarse al menos semanalmente.

El agricultor o el técnico responsable de la explotación en régimen de producción integrada se responsabilizará, con su firma, de la veracidad de las operaciones registradas en el libro.

Este libro estará siempre disponible para su inspección por la entidad de Certificación y Control (ECC) de la Producción Integrada correspondiente, o por los Servicios Oficiales. A tal efecto podrá reclamarse en cualquier momento y sin aviso previo.

Al libro de explotación deberá adjuntarse la documentación que acredite las prácticas de cultivo (facturas, etc.) así como los resultados de los análisis exigidos. La ECC y la administración tendrán libre acceso a las parcelas de Producción Integrada para efectuar las comprobaciones oportunas.

Valencia, 10 de abril de 2003.- El director general de Innovación Agraria y Ganadería: Eduardo Primo Millo.

ANNEX I

QUADRO RESUM DE LES CARACTERÍSTIQUES DELS PRINCIPALS PORTAEMPELTS

	A. ADAPTACIÓ AL SOL RESISTÈNCIA					B. EFECTE SOBRE LA PLANTA			RESISTÈNCIA A NEMÀTODES
	CALCÀRIA ACTIVA %	SEQUEIRA	HUMITAT	COMPACITAT	SALINITAT	VIGOR	CICLE VEGETATIU	EFECTE SOBRE MADURACIÓ	
RUPESTRIS LOT	14	2	0-1	3	2	M	ML	R	1
161.49 C	25	1-2	2	2	1	M	L	A	1
420 A	20	1	2	1	1	D	C	A	1
SO4	20	1	2-3	2	1	M	C	A	3
196-17 CL	14	2	2	2	2	M	L	R	3
110-R	17	3	0-1	3	1	V	L	R	1
1103-P	17	3	3	3	3	V	ML	R	3
41-B	40	2	0-1	3	1	M	MC	A	1
140-RU	20	3	1	2	1	V	L	R	2

VIGOR: V.- molt vigorós. M.- de vigor mitjà. D.- dèbil

CICLE VEGETATIU: ML.- molt llarg. L.- llarg. C.- curt. MC.- molt curt

EFECTE SOBRE LA MADURACIÓ: R.- retarda. A.- avança

COLUMNES RESTANTS: 3.- nivell més favorable. 2.- nivell mitjà. 1.- nivell desfavorable. 0.- nivell molt desfavorable

ANNEX II

REG

La dotació d'aigua a aportar, en un període determinat, es calcularà de la manera següent:

$$Dr = ETc - Pef$$

$$ETc = ET_0 \times Kc$$

sent

Dr: la dosi de reg en mm (l/m^2).

ETc: l'evapotranspiració del cultiu en mm (l/m^2), que expressa la necessitat d'aigua per unitat de superfície cultivada en el període considerat.

Pef: la precipitació efectiva en mm (l/m^2). En plantacions adultes es considerarà, com a màxim, un valor equivalent al 75% de la pluja.

ET₀: l'evapotranspiració del cultiu de referència en el dit període, en mm (l/m^2).

Kc: el coeficient de cultiu de la vinya.

El coeficient de cultiu Kc haurà de prendre, com a màxim, els valors següents:

Període	Raïm de taula	Vinya vi
Fins a l'inici floració	0.45	0.30
Floració-quallat	0.45	0.20
Quallat-grandària pèsol	0.45	0.25
Grandària pèsol-verol	0.45	0.25
Verol-maduració	0.45	---

ANNEX III
ADOBAMENT EN VINYA

IMPLANTACIÓ (vi i taula)	RECOMANAT		NO PERMÉS	
Materia orgànica fòsfor i potassi	1-2% segons anàlisi terren t/ha		<0,5% t/ha	
RAÏM VI Nitrogen Fòsfor Potassi	3-5 15-20 UF/Hi h 10-15 UF/Hi h 20-30 UF/Hi h	5-10 20-30 UF/Hi h 15-20 UF/Hi h 30-40 UF/Hi h	3-5 >25 UF/Hi ha >20 UF/Hi ha >40 UF/Hi ha	5-10 >40 U.F./Hi ha >25 UF/Hi ha >50 UF/Hi ha
RAÏM TAULA Nitrogen Fòsfor Potassi	10-20 50-75 UF/Hi h 30-50 UF/Hi h 65-125 UF/Hi ha	20-30 100-125 UF/Hi ha 75 UF/Hi ha 150 UF/Hi ha	10-20 >100 UF/Hi ha >60 UF/Hi ha >150 UF/Hi ha	20-30 >150 U.F./Hi ha >100 UF/Hi ha >200 UF/Hi ha

ANNEX IV

NIVELLS CRÍTICS DE NUTRIENTS EN FULLES DE VINY

A.- Raïm de taula

ELEMENT	CARÈNCIA	ÒPTIM	EXCÉS
Nitrogen %MS	<2.20	2.60-2.80	>3.00
Fòsfor %MS	<0.12	0.17-0.21	>0.23
Potassi %MS	<0.95	1.15-1.35	>1.55
Magnesi %MS	<0.15	0.30-0.45	>0.55
Calci %MS	<1.50	2.00-3.00	>3.50
Ferro ppm	<100	200-400	>500
Zinc ppm	<20	40-100	>400
Manganés pp	<25	25-100	>150
Bor ppm	<15	25-70	>180

B.- Raïm de vi

ELEMENT	CARÈNCIA	ÒPTIM	EXCÉS
Nitrogen %MS	<2.25	2.65-2.85	>3.00
Fòsfor %MS	<0.10	0.15-0.19	>0.21
Potassi %MS	<0.50	0.70-0.90	>1.10
Magnesi %MS	<0.22	0.37-0.52	>0.62
Calci %MS	<2.50	3.00-4.00	>4.50
Ferro ppm	<150	250-450	>550
Zinc ppm	<5	15-25	>50
Manganés pp	<40	60-140	>200
Bor ppm	<15	25-40	>60

ANNEX V

CARACTERÍSTIQUES DE COMPORTAMENT DELS HERBICIDES AUTORIZATS EN VINYA PER A PRODUCCIÓ INTEGRADA (1)

Herbicide m. a.	Mode d'acció		Herbicida		Comportament en el sòl		Mobilitat apoplasi, simplest	tipus herbicida	observacions	restreccions
	contacte	translocació	romanent	adsorció	persistència					
aminotriazol	0	****	**	++	+			POST	En mesclades amb diuron o simazin	1 2 3 4
diuron	0	0	****	+++	+++			PRE	Efecte de contacte sobre plàntules. Alta humitat en el sòl o regar a continuació	1 2 3 5 6 7
napropamida	0	0	****	+++	++			PRE	Molt selectiu	3 5 6
pendimetalina	0	0	***	+++	++			PRE	Cal incorporar-la almenys amb reg. Alta selectivitat. Mesclades amb isoxaben.	1 3 5 9
oxifluorfen	***	0	*	+++	++			POST	Aribar al sòl i no allerrar amb faenes la capa d'herbicida que s'hi forma. No polvoritzar a l'inici de la brotació en la vinya.	3 5 6
simazina o terbutilazina	0	0	****	+++	+++			POST	Alta humitat en el sòl o reg a continuació. Ull: No passar de la dosi recomanada.	2 3 5 6
glifosats o sulfosats	*	****	0	++++	+			POST	Molt útil contra perennes, però tractar amb plantes molt desenrotllades. Emprar baix volum de calbo. Ideal humectació dirigida sense contacte vinya.	2 4
Cicloxdim o quizalofop o haloxtifop	***	**	0	++++	+			POST	Control només per a gramínies, però millor no desenrotllades.	3 5

0, *, **, ***, ****, depenent de la intensitat d'acció; +, ++, +++, ****, depenent de la força d'adsorció o capacitat de persistència; = sense mobilitat en la planta; = mobilitat en el xilema; = mobilitat en el floema; 1 = no mullar les part verdes de la planta sobretot si està en activitat vegetativa; 2 = només les mesclades autoritzades; 3 = no utilitzar a menys de 30 metres de corrents o fonts d'aigua; 4 = Amb cura amb la polvorització sobre els goters i en sòls molt arenosos o filtrants; poden originar-se fitotoxicitats en la vinya. 5 = Alternar amb els anys amb altres matèries actives de distint mode d'acció; 6 = No aplicar-lo en anys consecutius; 7 = No aplicar en sòls arenosos o filtrants; 8 = Prohibit d'utilitzar amb màquines de baix volum; 9 = no aplicar mai dos anys seguits.

ANNEX VI

PLAGA	METODOLOGIA SEGUIMENT	CRITERIS D'INTERVENCIÓ: LLINDARS	CONTROL QUÍMIC O BIOTÈCNIC: MATÈRIES ACTIVES	CONTROL BIOLÒGIC I FAUNA AUXILIAR	MÈTODES CULTURALS
Cuc del raïm o còquills Labesia botrana	Captures d'adults en parany sexuals i/o alimentaris i observació d'ous i larves en 100 xanglots.	En 1a generació no es recomana intervenir. En segona i tercera generació en raïm de taula intervenir en superar l'1% de xanglots atacats. En raïm de vinificació intervenir quan se supere el 10% de xanglots amb presència de plaga en 2a generació i el 5% en 3a generació.	confusió sexual (R) tebufenocida (R) flufenoxuron (R) malation (T) fenitrotion (T) (1) clorpirifos (T) (1) triclorfon (T) (1) Aplicació, si és possible, localitzada en els xanglots. Màxim 2 aplicacions contra cada una de les generacions carpòfils	Bacillus thuringiensis (R) Dibrachys affinis Dibrachys cavus Campoplex capitator Crysopa carnea Coccinèl·lids	Poda en verd (estullament i escavallament) per facilitar la ventilació i l'exposició dels xanglots.
Cotonet Planococcus citri	A l'hivern observar el % de ceps amb presència de l'insecte. En vegetació observar el % de brots i/o xanglots atacats a partir del quallat de fruits.	Intervindre només en raïm de taula. S'efectuarà el tractament hivernal quan se supere el 3% de ceps atacats. En vegetació es tractarà quan se supere el 2% de brots o l'1% de xanglots atacats aprofitant el tractament contra la 2a generació d'arna.	Oli mineral (hivern) (R) Clorpirifos (T) (1) Fenitrotion (T) (1) Es recomana, si és possible, aplicació a focus o rodals o només les plantes afectades. Màxim 1 tractament en vegetació.	Cryolaemus montrouzieri Leptomastix dactilopii Anagrus pseudococcii Leptomastix abnormis Prochiloneurus bolivari Signiphora conjugalis Coccinella septempunctata Chilocorus bipostulatus Scymus sp.	Escorçament de tronc i braços durant l'hivern i crema posterior de restes. Poda en verd per afavorir l'airejament i impedir l'excés d'ombrajament.
Mosquit verd Empoasca sp. Jacobiasca sp.	Parany cromotòpic groc. S'observarà el nombre d'insectes per fulla (en 100 fulles) abans de tractar la 2a i 3a generació d'arna.	En detectar augments importants de captures en parany i quan en brots terminals se superen 0,5 insectes/fulla en 2a gen. d'arna i 0,25 insectes/fulla en 3a gen. d'arna.	flufenoxuron (R) malation (T) (1) clorpirifos (T) (1) fenitrotion (T) (1) fosalone (T) (1) Màxim 2 aplicacions/any tret de casos excepcionals.	Anagrus atomus	
Trips de Califòrnia Frankliniella occidentalis	S'observarà el nombre de formes mòbils després de colpejar 100 xanglots des de l'inici de la floració fins a una setmana després de finalitzada la dita floració. Parany cromotòpic blau.	Només es tractarà en raïm de taula amb un llindar de 0,25 formes mòbils per xanglot.	fometanat (T) (2) metiocarb (T) (2) malation (T) Màxim 2 aplicacions/any.	Orius sp. Crysopa sp.	Eliminar les males herbes abans de l'estat fenològic DE (elxida i extensió de fulles), però no durant el període de floració-quallat.
Cucs grisos Agrotis sp. i altres	Observació de ceps durant el desbarrament, observant els primers danys en la brotació.	Si s'observen gemmes mossegades es realitzarà una aplicació en esquers o grànuls al sòl.	Esquers de clorpirifos o triclorfon. Foxtim en grànuls.	Apanteles rufiflorus Ichneumon sarcitorius Amblyteles armatarius Campoplex annulata Entomophthora megasperma Meteorus rubens	Mantindre les males herbes a la primavera fins a l'estat E, almenys en la filera, i eliminar-les a l'estiu.
Escarabatet o blaveta Haltica ampelophaga	Observació d'adults i postes en brots i fulles des de l'inici de brotació fins a la floració.	El llindar serà de 20-25% de brots atacats. Normalment no requereix intervenció pel control biològic natural.	malation (T) fenitrotion (T) (1) triclorfon (T) (1) Màxim 1 aplicació/any	Zicrona caerulea	

ANNEX VI

PLAGA	METODOLOGIA SEGUIMENT	CRITERIS D'INTERVENCIÓ: LLINDARS	CONTROL QUÍMIC O BIOTÈCNIC: MATÈRIES ACTIVES	CONTROL BIOLÒGIC I FAUNA AUXILIAR	MÈTODES CULTURALS
Castanyeta, castanyola o menjamallots <i>Vesperus xatarti</i>	Paranys lluminosos de captura d'adults. S'observarà el % d'eclosió d'ous en ceps ocupats o paranys de posta.	On s'observaran símptomes de dany realitzar un tractament a l'eclosió de primers ous. El tractament serà localitzat en el sòl al voltant del cep.	Clorpirifós (T) Foxim en grànuls. Màxim 1 - 2 aplicacions/any	Nemàtodes Steinernma	Paranys de posta a la tardor i retrada a l'hivern. Eliminar els ceps molt atacats.
Mosca de la fruita (<i>Ceratitís capitata</i>) i altres dípters	Captures en trampes alimentàries i/o sexuals. Observació del % de xanglots atacats.	Només en raïm de taula a primeres captures i/o quan se supera l'1% de xanglots atacats. Es preferirà la polvorització esguera per a la mosca de la fruita.	Captura massiva en paranys alimentaris malation (T) triclofon (T) (1)		Eliminar fruites afectades. Control de fruiters pròxims.
Aranya groga tacada <i>Tetranychus urticae</i>	Observació del % de ceps amb símptomes i complementàriament la presència de formes mòbils en fulles des d'inici de la floració fins a l'inici del verol.	En raïm de taula tractar en observar els primers focus, preferiblement de forma localitzada. Si l'atac és generalitzat s'actuarà en tota la parcel·la. En raïm de vinificació actuar només quan se sobrepassen estos llindars: ☐ Inici de floració: 5% de ceps amb símptomes ☐ Tract. 2a gen. Armes: 25% de ceps amb símptomes ☐ 2-3 setmanes més tard: 40% de ceps amb símptomes	Hexitiazox (T) Fenbutestan (T) Procurar realitzar el tractament només als focus inicials Màxim 1 aplicació/any	En general important i suficient: <i>Typhlodromus phialatus</i> <i>Euseius scutalis</i> <i>Euseius stipulatus</i> <i>Amblyseius californicus</i> <i>Amblyseius setosus</i> <i>Typhlodromus piri</i> <i>Typhlodromus rhenanoides</i> <i>Phytoseiulus persimilis</i> <i>Anthoseius rhenanoides</i> <i>Amblyseius isotrichus</i> <i>Typhlodromus carmonae</i> <i>Stethorus punctillum</i> <i>Crisopes</i>	Eliminar les males herbes abans de l'inici de la brotació. Elegir els plaguicides contra altres plagues menys perjudicials per als fitoseïds útils.
Aranya roja <i>Panonychus ulmi</i>	A l'hivern observar el % de brocades ocupades per postes. En vegetació observar el % de fulles ocupades per formes mòbils.	S'actuarà quan se sobrepassen estos nivells: Hivern...20% brocades ocupades Vegetació: Estats E/F fins a estiu...20-25% fulles ocupades Parada estiu...15-20 fulles ocupades	oli mineral (R) (inici desbarrament) hexitiazox (T) (1) fenbutestan (T) (1) dicofol (T) (7) Màxim 1 aplicació/any	La mateixa que l'aranya groga tacada, que sol controlar de forma natural la plaga.	Creuar la fusta de poda. Elegir els plaguicides contra altres plagues menys perjudicials per als seus enemics naturals (fitoseïds).
Brevipalp (<i>Brevipalpus lewisii</i>) i erinosi (<i>Eriophyes vitis</i>)	Observació del % de brots o xanglots afectats en prefloració.	No superar l'1% en raïm de taula o el 5% en raïm de vi de brots o xanglots afectats.	Sofre en empolvorament (R) (4). Màxim 1 aplicació/any		
Acariosi <i>Calipitrimerus vitis</i>	Observació de 100 fulles terminals a contrallum en vegetació. Observació de 100 gemmes després de la poda hivernal.	50-100 àcars/fula en vegetació o 1-3 àcars/gemma a l'hivern.	Oli estiu + fenitration (est. fenol. C) En vegetació: Sofre (4) Màxim 1 aplicació/any.	<i>Typhlodromus pyri</i>	Creuar restes de poda. No empeltar sarments de parcel·les atacades.

ANNEX VI

MALALI	METODOLOGIA SEGUIMENT	ESTRATÈGIA D'INTERVENCIÓ	CONTROL QUÍMIC O BIOTÈCNIC: MATÈRIES ACTIVES	MÈTODES CULTURALS
Mídiu Plasmopara vitícola	Control de temperatura, pluges, humitat relativa i fenologia, si és possible de forma automàtica per a aplicació de modelització. Observació de símptomes en fulles per a la valoració del risc.	Actuar segons les indicacions del model. És aconsellable el primer tractament preventiu quan es complisca la regla dels "3 deus", encara que en raïm de vinificació pot esperar-se a primeres taques. Els tractaments posteriors es faran d'acord amb el període d'incubació, la persistència dels fungicides utilitzats i el risc segons factors climàtics. És aconsellable un tractament preventiu a l'inici de floració amb un fungicida sistèmic.	productes cúprics (R) azoxistrobin (R)(pen) fosetil-Al (sist.)(T) benalaxil (sist.)(T) metalaxil (sist.)(T) dimetomorf (pen.)(T)(4) cimoxanil (pen.)(T) (4) iprovalcarb (T)(C) (4) famoxadone (pen)(T) mancoceb (T)(5) maneb (T)(5) metiram (T)(5) captan (T) (3) folpet (T) (3) Alternar matèries actives	Poda en verd per a afavorir el airejament. Eliminar rabrots del tronc rebrots. Limitar l'adobament per a evitar excessiu vigor.
Oïdi Uncinula necatori	Observació de brots i xanglots per a la detecció de símptomes. Utilització d'estacions meteorològiques automàtiques per a la valoració del risc.	Malaltia endèmica que requereix tractaments preventius. El període de màxim risc es localitza entre floració i verol. Com a mínim es recomanen 3 aplicacions (inici floració, grans grandària pèsol i abans del verol), encara que este nombre pot incrementar-se en el cas de condicions climàtiques favorables respectant la persistència dels productes utilitzats. Es recomana l'ocupació d'estacions meteorològiques avisadores automàtiques. Es recomana no tractar a partir del verol.	sofre (R)(3) azoxistrobin (R) kresoxim-metil (R) trifloxistro bel (R) dinocap (T) Inhibidors de la síntesi de l'ergosterol autoritzats (T) quinoxifen (T) pirifenox (T) permanganat potàssic (T) Alternar matèries actives	Podes en verd per a afavorir l'airejament i la penetració dels fungicides. Sistemes de formació que n'afavorisquen l'airejament. Crema de restes de poda afectats. Limitar l'adobament per a evitar excessiu vigor.
Podridura grisa Botrytis cinerea	Control de factors climàtics per a estimar el risc. Si és possible, utilitzar estacions meteorològiques automàtiques. Observació de xanglots per a detecció de símptomes des de l'inici de la floració al qualitat i des de l'inici de la maduració a la recol·lecció.	En maduració en raïm de taula són aconsellables tractaments preventius en períodes de risc (regla 15-15), especialment en floració, a l'inici del verol i 3-4 setmanes abans de la verema. En el cas de raïm de taula embutxacat es realitzarà un tractament preventiu fix abans d'embutxacar. Si es disposa d'estacions meteorològiques automàtiques, cal seguir les indicacions de risc del model.	iprodiona (T) vinclozolina (T) procimidona (T) carbendazima (T) metil-tiofanat (T) folpet (4) Màxim 3 - 4 aplicacions/any, no repetint productes de la mateixa família més de 2 vegades.	Ocupació de portaempelts poc vigorosos. Ocupació de varietats poc sensibles. Evitar cultius molt vigorosos. Poda equilibrada i esfullament o escavallament per facilitar-ne l'airejament. Evitar tot tipus de ferides en les baies. Evitar, si és possible, estrés hídric.
Podridura àcida (Acetobacter sp., Kloeoclera apiculata, Saccharomyces viti) secundàries (Aspergillus niger, Alternaria sp., Rhizopus nigricans, Cladosporium herbarum, Penicillium sp.)	Observar la presència de danys en xanglots des de l'inici de la maduresa.	En el cas de la podridura àcida controlar la mosca del vinagre (veure tract. dípters) quan se n'observen focus. En tot cas recórrer a les mesures culturals.		Les indicades per a la podridura grisa. Suprimir els rebuigs de cellers o restes de xanglots.
Excoriosi Phomopsis vitícola	Observació de símptomes en brotació i durant la poda per detectar els danys en la base dels brots i els xanglots.	Són preferibles les pràctiques culturals, però en cas de danys de certa consideració poden efectuar-se tractaments després del desborrament.	mancoceb (T) metiram (T) Màxim 2 aplicacions/any	Eliminar fusta amb símptomes durant la poda. Creuar restes de poda. No prendre material per a empeltar de plantes afectades.

ANNEX VI

MALALTI	METODOLOGIA SEGUIMENT	ESTRATÈGIA D'INTERVENCIÓ	CONTROL QUÍMIC O BIOTÈCNIC; MATÈRIES ACTIVES	MÈTODES CULTURALS
Black-rot o podridura negra Guignardia bidwellii	Observació de primeres taques en fulles i posteriorment atacs en xanglot. Control de temperatures i pluges.	Aplicacions preventives en cas de condicions favorables (temperatures superiors a 10 °C i pluges), des del desbarrant, a zones on s'hagen observat danys en anys anteriors .	mancozeh (T) metiran (T) miclobutanil (T)(4) Màxim 2 aplicacions/any	Eliminar vinyes abandonades. Cremar restes de poda. En la llaurada mecànica és preferible una labor primerenca a la primavera per a soterrar l'inòcul.
Fongs de la fusta (esca, eutipia i altres)	Observació de símptomes i en cas de dubte diagnòstic de laboratori. Marcatge de ceps per intervinde de forma específica sobre ells durant la parada vegetativa.	Només pràctiques culturals		Utilitzar material de plantació o reproducció sa. Retardar la poda hivernal i realitzar-la en temps sec desinfectant els estris de poda entre planta i planta. Començar la poda per plantes sense símptomes. Procurar fer els talls de poda verticals. Evitar grans talls de poda. En cas d'efectuar-se aplicar un mastic protector/cicatritzant. Cremar les restes de poda de ceps afectats. En cas de ceps molt afectats s'han d'arrancar i cremar. En el cas particular d'atacs d'eutipia es pot realitzar una poda severa fins a aconseguir fusta sana per forçar el rebrot del cep. En el cas d'atacs d'esca amb ceps parcialment afectats, es pot eliminar mitjançant poda la part afectada, desinfectant les tisores de podar i aplicar mastic protector a la ferida. També és útil el mètode tradicional d'obrir el tronc amb una destreal, impedit que es tanque col·locant una pedra (el fong no pot sobreviure en presència d'aire).

ANEXO I

- CUADRO RESUMEN DE LAS CARACTERISTICAS DE LOS PRINCIPALES PORTAINJERTOS

	A. ADAPTACIÓN AL SUELO RESISTENCIA					B. EFECTO SOBRE LA PLANTA			RESISTENC. A NEMATODOS
	CALIZA ACTIVA %	SEQUIA	HUMEDAD	COMPACIDAD	SALINIDAD	VIGOR	CICLO VEGETATIVO	EFECTO SOBRE MADURAC.	
RUPESTRIS LOT	14	2	0-1	3	2	M	ML	R	1
161.49 C	25	1-2	2	2	1	M	L	A	1
420 A	20	1	2	1	1	D	C	A	1
SO4	20	1	2-3	2	1	M	C	A	3
196-17 CL	14	2	2	2	2	M	L	R	3
110-R	17	3	0-1	3	1	V	L	R	1
1103-P	17	3	3	3	3	V	ML	R	3
41-B	40	2	0-1	3	1	M	MC	A	1
140-RU	20	3	1	2	1	V	L	R	2

VIGOR: V.- muy vigoroso. M.- de vigor medio. D.- débil

CICLO VEGETATIVO: ML.- muy largo. L.- largo. C.- corto. MC.- muy corto

EFECTO SOBRE LA MADURACIÓN: R.- retrasa. A.- adelanta

RESTANTES COLUMNAS: 3.- nivel más favorable. 2.- nivel medio. 1.- nivel desfavorable. 0.- nivel muy desfavorable

ANEXO II

RIEGO

La dotación de agua a aportar, en un período determinado, se calculará de la siguiente forma:

$$Dr = ETc - Pef$$

$$ETc = ET_0 \times Kc$$

siendo

Dr: la dosis de riego en mm (l/m^2)

ETc: la evapotranspiración del cultivo en mm (l/m^2), que expresa la necesidad de agua por unidad de superficie cultivada en el período considerado.

Pef: la precipitación efectiva en mm (l/m^2). En plantaciones adultas se considerará, como máximo, un valor equivalente al 75% de la lluvia.

ET₀: la evapotranspiración del cultivo de referencia en dicho período, en mm (l/m^2)

Kc: el coeficiente de cultivo de la vid

El coeficiente de cultivo Kc deberá tomar, como máximo, los valores siguientes:

Periodo	Uva de mesa	Viña vino
Hasta inicio floración	0.45	0.30
Floración-cujado	0.45	0.20
Cujado-tamaño guisante	0.45	0.25
Tamaño guisante-envero	0.45	0.25
Envero-maduración	0.45	---

ANEXO III ABONADO EN VIÑA

IMPLANTACIÓN (vino y mesa)	RECOMENDADO		NO PERMITIDO	
Materia orgánica fósforo y potasio	1-2% según análisis terren		<0,5%	
	Tm/Ha		Tm/Ha	
UVA VINO Nitrógeno Fósforo Potasio	3-5 15-20 UF/Ha 10-15 UF/Ha 20-30 UF/Ha	5-10 20-30 UF/Ha 15-20 UF/Ha 30-40 UF/Ha	3-5 >25 UF/Ha >20 UF/Ha >40 UF/Ha	5-10 >40 U.F./Ha >25 UF/Ha >50 UF/Ha
	Tm/Ha		Tm/Ha	
UVA MESA Nitrógeno Fósforo Potasio	10-20 50-75 UF/Ha 30-50 UF/Ha 65-125 UF/Ha	20-30 100-125 UF/Ha 75 UF/Ha 150 UF/Ha	10-20 >100 UF/Ha >60 UF/Ha >150 UF/Ha	20-30 >150 U.F./Ha >100 UF/Ha >200 UF/Ha

ANEXO IV

NIVELES CRÍTICOS DE NUTRIENTES EN HOJAS DE VIÑA

A.- Uva de mesa

ELEMENTO	CARENCIA	OPTIMO	EXCESO
Nitrógeno %MS	<2.20	2.60-2.80	>3.00
Fósforo %MS	<0.12	0.17-0.21	>0.23
Potasio %MS	<0.95	1.15-1.35	>1.55
Magnesio %MS	<0.15	0.30-0.45	>0.55
Calcio %MS	<1.50	2.00-3.00	>3.50
Hierro ppm.	<100	200-400	>500
Zinc ppm.	<20	40-100	>400
Manganeso ppm.	<25	25-100	>150
Boro ppm.	<15	25-70	>180

B.- Uva de vino

ELEMENTO	CARENCIA	OPTIMO	EXCESO
Nitrógeno %MS	<2.25	2.65-2.85	>3.00
Fósforo %MS	<0.10	0.15-0.19	>0.21
Potasio %MS	<0.50	0.70-0.90	>1.10
Magnesio %MS	<0.22	0.37-0.52	>0.62
Calcio %MS	<2.50	3.00-4.00	>4.50
Hierro ppm.	<150	250-450	>550
Zinc ppm.	<5	15-25	>50
Manganeso ppm.	<40	60-140	>200
Boro ppm.	<15	25-40	>60

ANEXO V

CARACTERÍSTICAS DE COMPORTAMIENTO DE LOS HERBICIDAS AUTORIZADOS EN VID PARA PRODUCCIÓN INTEGRADA (1)

Herbicida m.a.	MODO DE ACCIÓN			Comportamiento en el suelo			Movilidad apoplástico↑, simplástico↓	tipo herbicida	observaciones	restricciones
	contacto	traslocación	remanente	adsorción	persistencia					
aminotriazol	0	****	**	++	+	↑	POST	En mezclas con diuron o simazina	1 2 3 4	
diuron	0	0	****	+++	+++	↑	PRE	Efecto de contacto sobre plántulas. Alta humedad en el suelo ó regar a continuación	1 2 3 5 6 7	
napropamida	0	0	****	+++	++	↑	PRE	Muy selectivo	3 5 6	
pendimetalina	0	0	***	+++	++		PRE	Incorporar al menos con riego. Alta selectividad. Mezclas con Isoxaben	1 3 5 9	
oxifluorfen	***	0	*	+++	++	↑	POST	Llegar al suelo y no alterar con labores la capa de herbicida formada en el mismo. No pulverizar al inicio de la brotación en la vid	3 5 6	
simazina o terbutilazina	0	0	****	+++	+++	↑	POST	Alta humedad en el suelo ó riego continuación. Cjo: No pasar de la dosis recomendada.	2 3 5 6	
glifosato ó sulfosato	*	****	0	++++	+	↑	POST	Muy útil contra perennes, pero tratar con plantas muy desarrolladas. Emplear bajo volumen de caldo. Ideal humectación dirigida sin contacto vid.	2 4	
Cicloxdim ó quizalofop ó haloxifop	***	**	0	++++	+	↑	POST	Control solamente para gramíneas, pero mejor no desarrolladas	3 5	

0,*,**,***, dependiendo de la intensidad de acción; +,++,+++,++++, dependiendo de la fuerza de adsorción o capacidad de persistencia; =sin movilidad en la planta,↑=movilidad en el xilema; ↓=movilidad en el floema; 1 = no mojar las partes verdes de la planta sobre todo si está en actividad vegetativa; 2=solo las mezclas autorizadas; 3 =no utilizar a menos de 30 metros de corrientes o fuentes de agua; 4=Cuidado con la pulverización sobre los goteros y en suelos muy arenosos o filtrantes; pueden originarse fitotoxicidades en la vid. 5 =Alterar con los años con otras materias activas de distinto modo de acción;6=No aplicarlo en años consecutivos;7 =No aplicar en suelo arenosos o filtrantes;8=Prohibido utilizar con maquinas de bajo volumen; 9 = no aplicar nunca dos años seguidos

ANEXO VI

PLAGA	METODOLOGÍA SEGUIMIENTO	CRITERIOS DE INTERVENCIÓN: UMBRALES	CONTROL QUÍMICO O BIOTÉCNICO: MATERIAS ACTIVAS	CONTROL BIOLÓGICO Y FAUNA AUXILIAR	MÉTODOS CULTURALES
Polilla del racimo o "cuc del raïm" Labesia botrana	Capturas de adultos en trampas sexuales y/o alimenticias observación de huevos y larvas en 100 racimos	En 1ª generación no se recomienda intervenir. En segunda y tercera generación en uva de mesa intervenir al superar el 1% de racimos atacados. En uva de vinificación intervenir cuando se superen el 10% de racimos con presencia de plaga en 2ª generación y el 5% en 3ª generación	confusión sexual (R) tebufenocida (R) flufenoxuron (R) malation (T) fenitrotion (T) (1) clorpirifos (T) (1) triclorfon (T) (1) Aplicación, si es posible, localizada en los racimos. Máximo 2 aplicaciones contra cada una de las generaciones carpófagos	Bacillus thuringiensis (R) Dibrachys affinis Dibrachys cavus Campoplex capitator Crysopa carnea Coccinélidos	Poda en verde (deshojado desnietado) para facilitar la ventilación exposición de los racimos.
Cotonet o melazo Planococcus citri	En invierno observar el % de cepas con presencia del insecto. En vegetación observar el % de brotes y/o racimos atacados a partir del cuajado de frutos	Intervenir solo en uva de mesa. Se efectuará el tratamiento invernal cuando se supere el 3% de cepas atacadas. En vegetación se tratará cuando se superen el 2% de brotes o el 1% de racimos atacados aprovechando el tratamiento contra la 2ª generación de polilla.	Aceite mineral (invierno) (R) Clorpirifos (T) (1) Fenitrotion (T) (1) Se recomienda, si es posible, aplicación a focos o rodales o solo las plantas afectadas. Máximo 1 tratamiento en vegetación.	Crytolaemus montrouzieri Leptomastix dactilopii Anagrus pseudococci Leptomastioidea abnormis Prochiloneurus bolivari Signiphora conjugalis Coccinella septempunctata Chilocorus bipostulatus Scymnus sp.	Descortezado de troncos y brazos durante el invierno y quema posterior de restos. Poda en verde para favorecer la aireación e impedir el excesivo sombreado.
Mosquito verde Empoasca sp. Jacobiasca sp.	Trampas cromatrópicas amarillas Se observará el número de insectos por hoja (en 100 hojas) antes de tratar la 2ª y 3ª generación de polilla.	Al detectar aumentos importantes de capturas en trampas cuando en brotes terminales se superen 0.5 insectos/hoja en 2ª gen. de polilla y 0.25 insectos/hoja en 3ª gen. de polilla.	flufenoxuron (R) malation (T) (1) clorpirifos (T) (1) fenitrotion (T) (1) fosalone (T) (1) Máximo 2 aplicaciones/año salvo casos excepcionales.	Anagrus atomus	
Trips de las flores Frankliniella occidentalis	Se observaran el número de formas móviles tras golpeo de 100 racimos desde el inicio de la floración hasta una semana después de finalizada dicha floración. Trampas cromatrópicas azules.	Solo se tratará en uva de mesa con un umbral de 0.25 formas móviles por racimo.	fometanato (T) (2) meticarb (T) (2) malation (T) Máximo 2 aplicaciones/año.	Crius sp. Crysopa sp.	Eliminar las malas hierbas antes del estado fenológico D-E (salida y extensión de hojas), pero no durante el periodo de floración-cujado.
Gusanos grises Agrotis sp. Y otros	Observación de cepas durante el desborre, observando los primeros daños en la brotación.	Si se observan yemas mordidas se realizará una aplicación en cebos o gránulos al suelo.	Cebos de clorpirifos o triclorfon. Foxim en gránulos.	Apanteles rufiorus Ichneumon sarcitorius Amblyteles armatarius Campoletis annylata Entomophthora megasperma Metecorus rubens	Mantener las malas hierbas en primavera hasta el estado E, al menos en la hilerá eliminarlas en verano.
Allica, escarabatet o blaveta Haltica ampelophaga	Observación de adultos y puestas en brotes y hojas desde el inicio de brotación hasta la floración	El umbral será de 20-25% de brotes atacados. Normalmente no requiere intervención por el control biológico natural	malation (T) fenitrotion (T) (1) triclorfon (T) (1) Máximo 1 aplicación/año	Zicrona caerulea	

ANEXO VI

PLAGA	METODOLOGÍA SEGUIMIENTO	CRITERIOS DE INTERVENCIÓN: UMBRALES	CONTROL QUÍMICO O BIOTÉCNICO: MATERIAS ACTIVAS	CONTROL BIOLÓGICO Y FAUNA AUXILIAR	MÉTODOS CULTURALES
Castañeta <i>Vesperus xatarli</i>	Trampas luminosas de captura de adultos. Se observará del % de eclosión de huevos en cepas ocupadas o trampas de puesta	Donde se observen síntomas de daño realizar un tratamiento a la eclosión de primeros huevos. El tratamiento será localizado en el suelo alrededor de la cepa	Clorpirifos (T) Foxim en gránulos. Máximo 1 – 2 aplicaciones/año	Nematodos Steinernema	Trampas de puesta en otoño y retirada en invierno. Eliminar las cepas mu atacadas
Mosca de la fruta (<i>Ceratitis capitata</i>) y otros dípteros	Capturas en trampas alimenticias y/o sexuales. Observación del % de racimos atacados	Solo en uva de mesa a primeras capturas y/o cuando se supere el 1% de racimos atacados. Se preferirá la pulverización cebo para la mosca de la fruta	Captura masiva en trampas alimenticias malafion (T) triclorfon (T) (1)		Eliminar frutas afectadas. Control de frutaes próximos
Araña amarilla <i>Tetranychus urticae</i>	Observación del % de cepas con síntomas complementariamente la presencia de formas móviles en hojas desde inicio de floración hasta inicio de envero	En uva de mesa tratar al observar los primeros focos, preferiblemente de forma localizada. Si el ataque es generalizado se actuará en toda la parcela. En uva de vinificación actuar solo cuando se sobrepasen estos umbrales: <ul style="list-style-type: none"> Inicio de floración: 5% de cepas con síntomas Trat. 2ª gen. Polillas: 25% de cepas con síntomas 2-3 semanas más tarde: 40% de cepas con síntomas 	Hexitiazox (T) Fenbutestan (T) Procurar realizar el tratamiento solo a los focos iniciales Máximo 1 aplicación/año	En general importante y suficiente: <i>Typhlodromus phialatus</i> <i>Euseius scutalis</i> <i>Euseius stipulatus</i> <i>Amblyseius californicus</i> <i>Amblyseilla setosa</i> <i>Typhlodromus piri</i> <i>Typhlodromus rhenanoides</i> <i>Phytoseiulus persimilis</i> <i>Anthosius rhenanoides</i> <i>Amblyseius isotrichus</i> <i>Typhlodromus carmonae</i> <i>Stethorus punctillum</i> <i>Crisopidos</i>	Eliminar las malas hierbas antes del inicio de la brotación. Elegir los plaguicidas contra otras plagas menos perjudiciales para los fitoseidos útiles
Araña roja <i>Panonychus ulmi</i>	En invierno observar el % de pulgares ocupados por puestas. En vegetación observar el % de hojas ocupadas por formas móviles	Se actuará cuando se sobrepasen estos niveles: Invierno: ...20% pulgares ocupados Vegetación: Estados E/F hasta verano...20-25% hojas ocupadas Parada verano...15-20% hojas ocupadas	aceite mineral (R) (inicio desborre) hexitiazox (T) (1) fenbutestan (T) (1) dicofol (T) (7) Máximo 1 aplicación/año	La misma que la araña amarilla, que suele controlar de forma natural a la plaga	Queumar la madera de poda. Elegir los plaguicidas contra otras plagas menos perjudiciales para sus enemigos naturales (fitoseidos)
Acaro de la roña (<i>Brevipalpus lewisi</i>) y Erinosis (<i>Eriophyes vitis</i>)	Observación del % de brotes o racimos afectados en prefloración	No superar el 1% en uva de mesa o el 5% en uva de vino de brotes o racimos afectados	Azufre en espolvoreo (R) (4). Máximo 1 aplicación/año		
Acarosis <i>Calipitimerus vitis</i>	Observación de 100 hojas terminales al trasluz en vegetación. Observación de 100 yemas después de la poda invernal.	50-100 acaros/hoja en vegetación o 1-3 en invierno	Aceite verano fenitratión (est. fenol. C) En vegetación: Azufre (4) Máximo 1 aplicación/año.	<i>Typhlodromus pyri</i>	Queumar restos de poda. No injertar samientos de parcelas atacadas.

ANEXO VI

ENFERMEDAD	METODOLOGÍA SEGUIMIENTO	ESTRATEGIA DE INTERVENCIÓN	CONTROL QUÍMICO O BIOTÉCNICO: MATERIAS ACTIVAS	MÉTODOS CULTURALES
Mildiu Plasmopara vitícola	Control de temperatura, lluvias, humedad relativa, fenología, a ser posible de forma automática para aplicación de modelización. Observación de síntomas en hojas para la valoración del riesgo	Actuar según las indicaciones del modelo. Es aconsejable el primer tratamiento preventivo cuando se cumpla la regla de los "3 dieces", aunque en uva de vinificación puede esperarse a primeras manchas. Los posteriores tratamientos se darán en función del periodo de incubación, persistencia de los fungicidas empleados y riesgo según factores climáticos. Es aconsejable un tratamiento preventivo al inicio de floración con un fungicida sistémico.	productos cúpricos (R) azoxistrobin (R)(pen) fosetil-Al (sist.)(T) benalaxil (sist.)(T) metalaxil (sist.)(T) dimetomorf (pen.)(T)(4) cimoxanilo (pen.)(T)(4) iprovalicarb (T)(C)(4) famoxadone (pen)(T) mancoceb (T)(5) maneb (T)(5) metiram (T)(5) captan (T)(3) folpet (T)(3) Alternar materias activas	Poda en verde para favorecer la aireación. Eliminar rebrotes del tronco rebrotes. Limitar el abonado para evitar excesivo vigor.
Oídio Uncinula necator	Observación de brotes y racimos para la detección de síntomas. Utilización de estaciones meteorológicas automáticas para la valoración del riesgo.	Enfermedad endémica que requiere tratamientos preventivos. El periodo de máximo riesgo se localiza entre floración y envero. Como mínimo se recomiendan 3 aplicaciones (inicio floración, granos tamaño guisante antes del envero), aunque este número puede incrementarse en el caso de condiciones climáticas favorables, respetando la persistencia de los productos utilizados. Se recomienda el empleo de estaciones meteorológicas avisadoras automáticas. Se recomienda no tratar a partir del envero.	azufre (R)(3) azoxistrobin (R) kresoxim-metil (R) trifloxistro bin (R) dinocap (T) Inhibidores de la síntesis del ergosterol autorizados (T) quinoxifen (T) pirifenox (T) permanganato potásico (T) Alternar materias activas	Podas en verde para favorecer la aireación y la penetración de los fungicidas. Sistemas de formación que favorezcan la aireación. Quema de restos de poda afectados. Limitar el abonado para evitar excesivo vigor.
Podredumbre gris Botrytis cinerea	Control de factores climáticos para estimar el riesgo. A ser posible utilizar estaciones meteorológicas automáticas. Observación de racimos para detección de síntomas desde el inicio de la floración al cuajado y desde el inicio de la maduración a la recolección.	En maduración en uva de mesa son aconsejables tratamientos preventivos en periodos de riesgo (regla 15-15), especialmente en floración, a inicio del envero y 3-4 semanas antes de la vendimia. En el caso de uva de mesa embotada se realizará un tratamiento preventivo fijo antes de embolsar. Si se dispone de estaciones meteorológicas automáticas, seguir las indicaciones de riesgo del modelo.	iprodiona (T) vinclozolina (T) procimidona (T) carbendazima (T) metil-tiofanato (T) folpet (4) Máximo 3 - 4 aplicaciones/año, no repitiendo productos de la misma familia más de 2 veces.	Empleo de portainjertos poco vigorosos. Empleo de variedades poco sensibles. Evitar cultivos muy vigorosos. Poda equilibrada deshojada o desnietada para facilitar la aireación. Evitar todo tipo de heridas en las bayas. Evitar, si es posible, stress hídrico.
Podredumbre ácidas (Acetobacter sp., Kloecoelera apiculata, Saccharomyces viti) y secundarias (Aspergillus niger, Alternaria sp., Rhizopus nigricans, Cladosporium herbarum, Penicillium sp.)	Observar la presencia de daños en racimos desde el inicio de la madurez.	En el caso de la podredumbre ácida controlar la mosca del vinagre (ver trat. dípteros) cuando se observen focos. En todo caso recurrir a las medidas culturales.		Las indicadas para la podredumbre gris. Suprimir los desechos de bodegas o restos de racimos.
Excoriosis Phomopsis viticola	Observación de síntomas en brotación y durante la poda para detectar los daños en la base de los brotes los racimos.	Son preferibles las prácticas culturales, pero en caso de daños de cierta consideración pueden efectuarse tratamientos después del desborre.	mancoceb (T) metiram (T) Máximo 2 aplicaciones/año	Eliminar madera con síntomas durante la poda. Quemar restos de poda. No tomar material para injertar de plantas afectadas.

ANEXO VI

ENFERMEDAD	METODOLOGÍA SEGUIMIENTO	ESTRATEGIA DE INTERVENCIÓN	CONTROL QUÍMICO O BIOTÉCNICO: MATERIAS ACTIVAS	MÉTODOS CULTURALES
Black-rot Guignardia bidwellii	Observación de primeras manchas en hojas y posteriormente ataques en racimo. Control de temperaturas y lluvias.	Aplicaciones preventivas en caso de condiciones favorables (temperaturas superiores a 10 °C y lluvias), desde el desborre, en zonas donde se hayan observado daños en años anteriores.	mancozeb (T) metiran (T) miclobutanil (T)(4) Máximo 2 aplicaciones/año	Eliminar viñas abandonadas. Quemar restos de poda. En el laboreo mecánico es preferible una labor temprana en primavera para enterrar el inóculo.
Hongos de la madera (yesca, eutipiosis otros)	Observación de síntomas y en caso de duda diagnóstico de laboratorio. Marcaje de cepas para intervenir de forma específica sobre ellas durante la parada vegetativa.	Solo prácticas culturales		Utilizar material de plantación o reproducción sano. Retrasar la poda invernal y realizarla en tiempo seco desinfectando los útiles de poda entre planta y planta. Comenzar la poda por plantas sin síntomas. Procurar hacer los cortes de poda verticales. Evitar grandes cortes de poda. Caso de efectuarse aplicar un mastic protector/cicatrizante. Quemar los restos de poda de cepas afectadas. En caso de cepas mu afectadas se deben arrancar y quemar. En el caso particular de ataques de eutipiosis se puede realizar una poda severa hasta alcanzar madera sana para forzar el rebrote de la cepa. En el caso de ataques de yesca con cepas parcialmente afectadas, se puede eliminar mediante poda la parte afectada, desinfectando las tijeras de podar aplicar mastic protector a la herida. También es útil el método tradicional de abrir el tronco con un hacha, impidiendo que se cierre colocando una piedra (el hongo no puede sobrevivir en presencia de aire)

ANNEX VI

Notes:

- (1) Màxim 2 aplicacions a l'any, independentment del paràsit que combaten.
- (2) Màxim 1 aplicació a l'any, independentment del paràsit que combaten.
- (3) Només fins a l'inici del verol en raïm de vinificació.
- (4) Només fins a l'inici del verol.
- (5) Només en mescles. Màxim 3 aplicacions/any no successives.
- (6) Regs de fitotoxicitat en raïm de taula.

a) Les matèries actives indicades en este annex VI contra cada plaga podran, excepcionalment, ser utilitzades contra altres plagues, sempre que estiguen registrades contra estes i es respecten les restriccions establides en el Reglament de Producció Integrada.

b) En situacions molt excepcionals podran autoritzar-se altres matèries actives no previstes en esta norma tècnica sempre que n'estiga registrat l'ús en el cultiu i s'autoritze per escrit la seua utilització per a la producció integrada en cítrics per la Direcció General d'Innovació Agrària i Ramaderia, amb les condicions i limitacions que s'assenyale en esta autorització.

II. AUTORITATS I PERSONAL**b) OFERTES D'OCUPACIÓ PÚBLICA, OPOSICIONS I CONCURSOS****4. Universitats****Universitat de València**

CORRECCIÓ d'errades de la Resolució de 16 d'abril de 2003, per la qual es convocava el concurs de mèrits per als funcionaris i funcionàries del grup B, d'administració general, escala de gestió universitària d'aquesta universitat. [2003/X5085]

Advertida errada en la publicació de la Resolució de 16 d'abril de 2003, publicada al DOGV de data 22.04.03 i a la pàgina web del Servei de Recursos Humans (PAS), cal efectuar la següent correcció:

En l'annex I, Característiques del lloc de treball ofertat segons la relació de llocs de treball, on diu:

"2) Requisit de Formació Específica:

2. Coneixement del valencià a nivell mitjà o compromís d'adquirir-lo en el termini de 4 anys a partir de l'1 de gener de 1998*.

*Atès que el termini de 4 anys es va acomplir l'1 de gener de 2002, el requisit de formació específica implica que els interessats hauran de tenir el nivell mitjà de valencià per participar en el concurs de mèrits";

Ha de dir:

"2) Requisit de Formació Específica:

2. Coneixement del valencià a nivell mitjà o compromís d'adquirir aquest coneixement en el termini d'un any des de la presa de possessió en el lloc (o en el temps que permeta la programació del servei de Normalització Lingüística)".

Aquesta modificació d'errades no amplia el termini de presentació de sol·licituds.

València, 30 d'abril de 2003.- Per delegació (DOGV de 28.01.03), la vicerectora d'Economia i Administració: Matilde Fernández Blanco.

ANEXO VI

Notas:

- (1) Máximo 2 aplicaciones al año, independientemente el parásito que combatan
- (2) Máximo 1 aplicaciones al año, independientemente el parásito que combatan
- (3) Solo hasta inicio envero en uva de vinificación
- (4) Solo hasta inicio de envero
- (5) Solo en mezclas. Máximo 3 aplicaciones/año no sucesivas
- (6) Riegos de fitotoxicidad en uva de mesa

a) Las materias activas indicadas en este anejo VI contra cada plaga, podrán excepcionalmente ser utilizadas contra otras plagas, siempre que estén registradas contra las mismas y se respeten las restricciones establecidas en el reglamento de Producción Integrada.

b) En situaciones muy excepcionales podrán autorizarse otras materias activas no contempladas en esta Norma Técnica siempre que, estando su uso registrado en el cultivo, sea autorizado por escrito su utilización para la Producción Integrada en cítricos por la Dirección General de Innovación Agraria y Ganadería, con las condiciones y limitaciones que señale dicha autorización.

II. AUTORIDADES Y PERSONAL**b) OFERTAS DE EMPLEO PÚBLICO, OPOSICIONES Y CONCURSOS****4. Universidades****Universitat de València**

CORRECCIÓN de errores de la Resolució de 16 de abril de 2003, por la cual se convocaba el concurso de méritos para los funcionarios y funcionarias del grupo B, de administración general, escala de gestión universitaria de esta universidad. [2003/X5085]

Advertido error en la publicación de la Resolución de 16 de abril de 2003, publicada en el DOGV de fecha 22.04.03 i en la pàgina web del Servicio de Recursos Humanos (PAS), se ha de efectuar la següente corrección:

En el anexo I, Características del puesto de trabajo ofertado según la relación de puestos de trabajo, donde dice:

"2) Requisitos de Formación Específica:

2. conocimiento del valenciano nivel medio o compromiso de adquirirlo en el plazo de 4 años a partir del 1 de enero de 1998*.

*Dado que el plazo de 4 años se cumplió el 1 de enero de 2002, el requisito de formación específica implica que los interesados deberán tener el nivel medio de valenciano para participar en el concurso de méritos";

Debe decir:

"2) Requisitos de Formación Específica:

2. Conocimiento del valenciano nivel medio o compromiso de adquirir este conocimiento en el plazo de 1 año desde la toma de posesión en el puesto de trabajo (o en tiempo que permita la programación del servicio de Normalización Lingüística)".

Esta modificación de errores no amplia el plazo de presentación de solicitudes.

Valencia, 30 de abril de 2003.- Por delegación (DOGV de 28.01.03): la vicerectora de Economía y Administración: Matilde Fernández Blanco.